



2017-03-28

LUS OK

Lunds Universitets Studentkårer
Jacob Adamowicz
LUS OK Ledamot

LUS remissyttrande kring Basårsremissen

Följande är Lunds Universitets Studentkårer (hädanefter vi, studenterna eller LUS) svar på Promemoria: *Förslag till mer ändamålsenliga basårsbestämmelser*.

Sammanfattning

LUS anser att de föreslagna förändringarna är bra och att de löser det specifika problem som beskrivs i promemorian. Det är dock viktigt att påpeka att fler förändringar i förordningen behövs för att de nuvarande basåren ska vara tillåtna enligt dagens regelverk och för att basåren ska kunna nå fler studenter och utbildningar. Utöver detta vill vi påpeka att extra ekonomiskt stöd, i stil med det som fanns vid basårens införande, efterfrågas av sektorn, näringslivet och studenterna så att basåren kan garanteras även i framtiden.

Studenterna tillstyrker samtliga förslag på förändringar i förordningen (2007:432) om behörighetsgivande förutbildning.

Studenterna efterfrågar tilldelning av extra medel för basåren, tex från den tilldelning som idag sker till kompletterande utbildning via Komvux.

Studenterna föreslår att stryka kravet ”om det finns brist på behöriga sökande och det finns ett behov på arbetsmarknaden av utbildad arbetskraft”.

Nuvarande lydelse

§3

Förutbildningen får omfatta högst ett år. Utbildningen får erbjudas i anslutning till alla utbildningsprogram som börjar på grundnivå och som vänder sig till nybörjare, *om det finns brist på behöriga sökande och det finns ett behov på arbetsmarknaden av utbildad arbetskraft.*

Föreslagen lydelse

Förutbildningen får omfatta högst ett år. Utbildningen får erbjudas i anslutning till alla utbildningsprogram som börjar på grundnivå och som vänder sig till nybörjare.



2017-03-28

LUS OK

Lunds Universitets Studentkårer
Jacob Adamowicz
LUS OK Ledamot

Ett basår för alla med tillräcklig finansiering

De nuvarande basåren har visat sig ha positiva effekter på en rad olika områden. Idag används det främst som ett verktyg för breddad rekrytering och det har även visat sig att ett fullföljt basår ger goda förutsättningar för framtida studief framgångar. Möjligheterna att testa att studera i en akademisk miljö samtidigt som man kompletterar sina betyg har visat sig vara positivt både för studenter och lärosätena. En annan fördel med basåren är att de har nationell antagning och inte kräver specifika ansökningsprocesser om ens kommun inte ger de kurser som saknas för behörighet via Komvux. Detta är en viktig del av att göra högre utbildning tillgänglig till fler personer i större delar av landet. #landsbygdsremissen

LUS ser ett behov av fler typer av basår, utöver de tekniska och naturvetenskapliga som nu är vanliga. Basåren bör bli ett självklart val för att komplettera sin gymnasieutbildning oavsett vilken högskoleutbildning man söker. För att basåren ska kunna användas av fler utbildningar kräver det att förordningen lättar på kraven i fler fall än antalet program studenten kan bli antagen till.

LUS efterfrågar även extra finansiering för basåren. Detta för att garantera att lärosätena fortsätter att tillhandahålla basår och för att undvika att finansieringen konkurrerar med tilldelningen för högre utbildning. Vi ser hellre att finansieringen av basår till exempel tas från de medel som tilldelas Komvux. Flera aktörer är eniga om att de tidigare specifika tilldelningarna till basåren bör återinföras och studenter, näringslivet och lärosätena har på olika sätt lyft detta genom åren.

Problemen med kraven på bristande söktryck och behov i näringslivet

Utifrån de positiva argument Utbildningsdepartementet framhåller om basåren så ställer sig LUS frågande varför det inte framkommer några förslag om att förändra de nuvarande kraven på bristande söktryck och behov i näringslivet. Utöver kravet att studenten måste bli antagen till *ett* program så är detta den största begränsningen på de nuvarande och framtida basåren. Detta krav gör även att flera av de nuvarande basåren inte följer förordningen och att ett



2017-03-28

LUS OK

Lunds Universitets Studentkårer

Jacob Adamowicz

LUS OK Ledamot

eventuellt prövande av UKÄ skulle ge ett negativt utfall. Det är beklaglig signalpolitik av Utbildningsdepartementet att föreslå förändringar för basåren och tala om de positiva effekterna samtidigt som man låter flera av de nuvarande basåren bryta mot förordningen genom att inte föreslå förändringar i alla delar av förordningen. Frågan blir helt enkelt vad departementet egentligen vill med basåren. Detta gör anordnandet av basåren väldigt osäker för lärosätena och äventyrar basårens framtid.

LUS vill se fler basår men anser att få utbildningar idag möter kravet på både bristande söktryck och behov i näringslivet. UKÄ fastställer i sin Årsrapport 2016 att söktrycket generellt fortfarande är högt. Lärarutbildningarna, som har ett relativt lågt söktryck jämfört med många andra utbildningar, har fortfarande ett söktryck på runt en behörig sökande per antagen. Det höga söktrycket gör att få utbildningar ges möjligheten att implementera basår då detta skulle gå i strid med kravet om bristande söktryck. Söktrycket på dagens utbildningar ska ses i en kontext då förordningen om basår först infördes; civilingenjörsutbildningarna kunde då inte fylla sina platser, det vill säga att söktrycket var lägre än ett. (Under treårsperioden 93/94-95/96 examinerades endast 165 fler civilingenjörer än minsta antalet som lärosäten fick i uppdrag att utföra via regleringsbrev. Detta motsvarande ca 2 % fler examinerande än minimikravet. Bristen på sökande kan alltså antas var relativt stor. Exakt söktryck har varit svårt att hitta för perioden. (Högskoleverkets årsrapport för universitet och högskolor 1995/96,)). Basåren har idag en för viktig uppgift för att en tolkning av bristande söktryck skulle riskera utbildningstypen.

Att ta bort kravet på bristande söktryck och behov i näringslivet efterfrågas även av lärosätena, bland annat i den skrivelse av SUHF som promemorian hänvisar till. Trots detta bemöter inte departementet detta behov. I skrivelsen efterfrågas mer långsiktiga krav. Söktrycket kan skifta snabbt och det är svårt att förutse hur det kommer vara bara ett år framöver. Arbetsmarknadens behov är lika svåra att förutse på ett bra sätt och detta krav är därför också svårt att följa. Vi håller med dessa aspekter och tycker lärosätenas perspektiv är viktiga att lyfta igen.



2017-03-28

LUS OK

Lunds Universitets Studentkårer

Jacob Adamowicz

LUS OK Ledamot

Förslagna förändringar – ett flexiblere basår

Avslutningsvis vill LUS framföra att vi välkomnar de förändringar som föreslås i promemorian. Förslagna förändringar innebär ett steg i rätt riktning för ett ändamålmässigt basår och förbättrar situationen för både studenter och lärosäten när det kommer till den problembild promemorian beskriver. Dessutom efterföljs inte förordningen då flera lärosäten ger garantiplatser på en av flera utbildningar samtidigt som man blir antagen till basåret. Vi upplever att det antagningssystem som i praktiken används av många lärosäten fungerar bra och anser att de förslagna förändringarna löser problemet att förordningen begränsar mer än avsett i denna aspekt.